

بسم الله الرحمن الرحيم

استاندارد آموزشی

آفات و بیماری‌های مزارع کلزا و گلنگ

کد : ۱۲-۲۸۳۸۰-۸۵

شناسنامه :

- عنوان دوره : آفات و بیماری‌های مزارع کلزا و گلنگ

- عنوان زیربخش : زراعت

- کد استاندارد : ۸۵-۲۸۳۸۰۱۲

- تهیه شده در : گروه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای کوتاه‌مدت کشاورزی

- ناشر : معاونت ترویج و نظام بهره‌برداری - دفتر برنامه‌ریزی و هماهنگی ترویج

- تاریخ انتشار : ۱۳۸۵

- نوبت چاپ : اول

این استاندارد آموزشی در هسته برنامه‌ریزی آموزشی - درسی گروه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای کشاورزی (دفتر برنامه‌ریزی و هماهنگی ترویج) بررسی و تصویب شده است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۴	۱- مقدمه
۵	۲- تعریف مفاهیم و اصطلاحات
۶	۳- تعریف دوره
۶	۴- مشخصات کلی دوره
۷	۵- هدف‌های دوره
۱۲	۶- فرصت‌های شغلی
۱۲	۷- مخاطبان دوره (کارآموزان)
۱۲	۸- مریبان دوره
۱۳	۹- محتوای آموزشی دوره
۱۴	۱۰- فضای آموزشی
۱۴	۱۱- شرایط قبولی و اعطای گواهینامه
۱۵	۱۲- جدول مهارت‌ها و توانایی‌های کارآموزان
۱۶	۱۳- جدول محتوای آموزشی و سرفصل‌ها
ضمیمه	
۲۳	فرم شماره ۱) نظرخواهی از مریبان دوره‌های آموزشی
۲۵	فرم شماره ۲) نظرخواهی از کارآموزان دوره‌های آموزشی
۲۷	فرم شماره ۳) نظرخواهی از کارآموزان دوره‌های آموزشی

مقدمه

امروزه دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت برای دوره‌های آموزشی گوناگون «استانداردهای آموزشی» لازم را تدوین نموده و به کار می‌گیرند. استانداردهای آموزشی حاوی مزایای فراوانی هستند به ویژه، یکسان‌سازی کمی و کیفی دوره‌های آموزشی در سطح کشور، تحقق بخشیدن تداوم یادگیری، برنامه‌ریزی منطقی‌تر دوره‌های آتی، میسر ساختن آموزش برنامه‌ریزی شده مدام‌العمر، پیش‌بینی دقیق بودجه و بالاخره نظم بخشیدن به فعالیت‌های آموزشی برنامه‌ریزان و مجریان و ... برخی از مزایای استانداردهای آموزشی است.

بنابراین، توجه مریبان، مدیران و مجریان دوره‌های آموزشی را به این نکته جلب می‌نماید که برای هر یک از اجزای دوره آموزشی، اصول و شرایط اجرا را با استاندارد حاضر تطبیق نمایند، سپس عملیات اجرایی خود را تنظیم کنند. امتیاز این امر آن است که زحمات و تلاش‌های آنان از نظم لازم برخوردار شده و موفقیت در انجام امور آموزشی تضمین خواهد شد.

بدیهی است چنانچه یک دوره آموزشی چند بار در سال برگزار شود با به کارگیری استاندارد، می‌توان مطمئن شد که اجرای تمام دوره‌ها از نظر کمی و کیفی دارای استاندارد یکسان خواهند بود و عملیات برنامه‌ریزی دوره‌های بعدی نیز با اطمینان خاطر و بینش بهتری انجام خواهد شد.

با آرزوی موفقیت

مفاهیم و اصطلاحات

تعریف برخی از مفاهیم و اصطلاحات به کار رفته در این استاندارد به شرح زیر است :

تعریف کارآموز : کارآموز فردی است که برای کسب توانائی‌های لازم در زمینه آفات، بیماری‌های مزارع کلزا و گلنگ، در این دوره آموزشی شرکت می‌کند و با یادگیری شیوه‌های نوین مبارزه با آفات، بیماری‌ها و علف‌های هرز مزارع کلزا و گلنگ، قادر خواهد شد سهم مؤثری در توسعه بخش کشاورزی ایفا نمایند.

محتوای آموزشی : شامل مجموعه دانش و مهارت‌هایی است که در طول دوره آموزشی به کارآموزان ارائه می‌شود و هدف این دوره آن است که کارآموزان آنها را به طور صحیح و اصولی فرا بگیرند.

حیطه شناختی : عبارت است از یادگیری آن بخش از محتوای آموزشی که عمدهاً جنبه نظری داشته و غالباً مستلزم تلاش و فعالیت ذهنی است که منجر به داشتن اطلاعات فنی کامل از محتوای آموزشی می‌شود.

حیطه مهارتی : عبارت است از قدرت به انجام درآوردن یک کار که به حرکات بدنی مشخص برای انجام یک فعالیت و عملکرد منظم مربوط می‌شود.

ارزشیابی تشخیصی (ارزشیابی ابتدای دوره) : این نوع ارزشیابی آموخته‌های قبلی و تجرب کارآموزان را که لازمه یادگیری مطالب جدید است می‌سنجد و با این ارزشیابی مری به نقطه شروع فعالیت‌های آموزشی پی می‌برد.

ارزشیابی تکوینی (ارزشیابی حین دوره) : این نوع ارزشیابی در جریان آموزش (حین اجرای دوره) انجام می‌شود.

ارزشیابی نهایی (ارزشیابی پایان دوره) : در پایان دوره از کارآموزان به شرح زیر آزمون به عمل خواهد آمد :

۱- آزمون کتبی که به منظور ارزیابی آموخته‌های کارآموزان در طول دوره به عمل می‌آید.

۲- آزمون عملی که برای ارزیابی میزان مهارت و توانایی‌های کارآموزان در خصوص محتوای عملی دوره به عمل می‌آید.

تعریف دوره

دوره «آفات و بیماری‌های مزارع کلزا و گلنگ» دوره‌ای است که طی آن کارآموزان دانش علمی و عملی مبارزه با آفات و بیماری‌های مهم کلزا و گلنگ را فرا خواهند گرفت. به نحوی که پس از پایان دوره قادر خواهد بود آموخته هایشان را بطور مستقل و در حد تسلط به کار گیرد

مشخصات کلی دوره آموزشی

- تولیدکنندگان و بهره‌برداران - افراد علاقه‌مند و جویای کار در بخش‌های کشاورزی	مخاطبان دوره
جنسیت : زن - مرد سطح سواد : قبولی پایان دوره ابتدایی سن : حداقل ۱۸ سال	شرایط کارآموز
۶ روز	مدت دوره
۲۶ ساعت (۸ ساعت تئوری و ۱۸ ساعت کار عملی و بازدید)	کل ساعات دوره
حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ نفر	ظرفیت پذیرش هر دوره
روزانه	شیوه اجرا
کار شناس و کمک کارشناس حفظ نباتات	کادر آموزشی
- کسب نمره میانگین حداقل ۱۴ (نظری و عملی) - نداشتن غیبت بیش از $\frac{1}{5}$ کل ساعات دوره	شرایط احراز قبولی
- مدیریت ترویج و نظام بهره‌برداری استان - اداره ترویج شهرستان	مدیریت اجرا

هدف‌های دوره

هدف‌های اساسی دوره «آفات و بیماری‌ها و علف‌های هرز مزارع کلزا و گلنگ» به تفکیک عبارتند از :

۱- هدف‌های اختصاصی

هدف اختصاصی این دوره تربیت نیروی انسانی ماهر در زمینه شناخت آفات و بیماری‌ها و علف‌های هرز مزارع کلزا و گلنگ در جنبه شناختی و مهارتی است.

۲- هدف‌های آموزشی

۲-۱- هدف کلی : هدف کلی این دوره عبارت است از آشنایی کارآموزان با اصول علمی و عملی زمینه شناخت بیماری‌ها، آفات و علف‌های هرز مزارع کلزا.

۲-۲- هدف‌های جزیی : هدف‌های آموزشی - جزیی - این دوره برای ارتقاء سطح دانش و مهارت کارآموزان به شرح زیر است :

- تعاریف و اصطلاحات آفت، بیماری، علف‌های هرز، عوامل خسارت‌زا (زنده)

- بررسی ضرورت اقدام و تصمیم‌گیری (سطح زیان اقتصادی)

- روش‌های حفاظت گیاه از خسارت

- پیشگیری (مدیریتی، قرنطینه‌ای) - کنترل

- تشخیص آلودگی در مراحل اولیه، مشخصات ظاهری، طرز خسارت، روش‌های مبارزه (بیولوژیکی، زراعی، ... ، شیمیایی) با شته ها

- سوسک‌ها (سوسک‌های کک مانند) تشخیص آلودگی در مراحل اولیه، مشخصات ظاهری، طرز تهیه، روش‌های مبارزه (بیولوژیکی، زراعی و شیمیایی)

- سوسک منداب، تشخیص آلودگی در مراحل اولیه، مشخصات ظاهری، طرز خسارت، روش‌های مبارزه (زراعی، بیولوژیکی، شیمیایی)

- سوسک گرده‌خوار کوچک، تشخیص آلودگی در مراحل اولیه، مشخصات ظاهری، طرز خسارت، روش‌های مبارزه (بیولوژیکی، زراعی و شیمیایی)

- سوسک کرده خوار بزرگ، تشخیص آلودگی در مراحل اولیه، مشخصات ظاهری، طرز خسارت، روش‌های مبارزه (بیولوژیکی - زراعی - شیمیایی)
- سوسک سرخرطومی ساقه، تشخیص آلودگی در مراحل اولیه، مشخصات ظاهری، طرز خسارت، روش‌های مبارزه (بیولوژیکی، زراعی، شیمیایی)
- سوسک برگ خوار سیاه (آتالیا)، تشخیص آلودگی در مراحل اولیه، مشخصات ظاهری، طرز خسارت، روش‌های مبارزه (بیولوژیکی، زراعی، شیمیایی)
- سنگ کلزا، تشخیص آلودگی در مراحل اولیه، مشخصات ظاهری، طرز خسارت، روش‌های مبارزه (بیولوژیکی، زراعی، ...، شیمیایی)
- پروانه برگ خوار، تشخیص آلودگی در مراحل اولیه، مشخصات ظاهری، طرز خسارت، روش مبارزه (بیولوژیکی، زراعی، ...، شیمیایی)
- پرنده‌گان، زمان و نحوه خسارت، پیشگیری و کنترل، روش‌های مبارزه
- موش‌ها، زمان و نحوه خسارت، پیشگیری و نحوه خسارت
- بیماری مرگ گیاهچه، علایم و عامل بیماری، نحوه آلودگی، عوامل مؤثر در گسترش بیماری، کنترل و نحوه مبارزه
- بیماری پژمردگی بوته، علایم و عامل بیماری، نحوه آلودگی، عوامل مؤثر در گسترش بیماری، کنترل و نحوه مبارزه
- بیماری پوسیدگی ساقه (سفید ساقه)، علایم و عامل بیماری، نحوه آلودگی، عوامل مؤثر در گسترش بیماری، علایم و عامل بیماری، نحوه آلودگی، عوامل مؤثر در گسترش بیماری، کنترل و نحوه مبارزه
- بیماری ساق سیاه (شانکر ساقه)، علایم و عامل بیماری، نحوه آلودگی، عوامل مؤثر در گسترش بیماری، کنترل و نحوه مبارزه
- بیماری لکه‌سیاه برگی، علایم و عامل بیماری، نحوه آلودگی، عوامل مؤثر در گسترش بیماری، کنترل و نحوه مبارزه
- سفیدک داخلي، علایم و عامل بیماری، نحوه آلودگی، عوامل مؤثر در گسترش بیماری، کنترل و نحوه مبارزه
- سفیدک پودری، علایم و عامل بیماری، نحوه آلودگی، عوامل مؤثر در گسترش بیماری، کنترل و نحوه مبارزه

- سوختگی کلزا (التناریایی)، علایم و عامل بیماری، نحوه آلودگی، عوامل مؤثر در گسترش بیماری، کنترل و نحوه مبارزه
- زنگ سفید، علایم و عامل بیماری، نحوه آلودگی، عوامل مؤثر در گسترش بیماری، کنترل و نحوه مبارزه
- بیماری‌های ویروسی (گل‌سبری)، نحوه آلودگی، عوامل مؤثر در گسترش بیماری، کنترل و نحوه مبارزه
- انواع علف‌های هرز، پهنه برگ، نازک برگ، یک‌ساله، چندساله، پائیزه، بهاره
- نحوه خسارت، رقابت با بوته‌های کلزا و گلنگ، ایجاد ورس - مشکلات در برداشت، ایجاد ریزش
- روش‌های کنترل، روش‌های زراعی، تناوب زراعی، آیش، تراکم مناسب، تغییر تاریخ کاشت، عمق یکنواخت بذر، شخم قبل از کاشت، شخم مناسب
- کاربرد بذر خالص، اطمینان از تمیز بودن ادوات شخم، جلوگیری از انتقال بذر علف‌های هرز (آب، دام، کود، باد و ...)
- روش شیمیایی، استفاده از علف‌کش‌ها قبل از کاشت، بعد از کاشت، قبل از برداشت و ...
- انواع مبارزه (زراعی، شیمیایی، تلفیقی و ...)
- شناخت انواع سموم علف‌های هرز
- طرز تهییه و آماده‌کردن سموم علف‌کش
- ادوات سم‌پاشی و کالیبراسیون

۳- هدف‌های رفتاری

در پایان دوره آموزشی از کارآموزان انتظار می‌رود بتوانند :

- تعریف آفت را بیان کنند.
- علف‌های هرز را تعریف نمایند.
- روش‌های حفاظت گیاه از خسارت را توضیح دهند.
- مهم‌ترین آفات کلزا را نام ببرند.

- آفت شته مومنی را تشخیص دهنده و مشخصات ظاهری و طرز خسارت را بیان کنند و روش‌های مبارزه با این آفت را به طور عملی با اجرا گذارند.
- سوسک منداب را تشخیص دهنده، مشخصات ظاهری و طرز خسارت این آفت را بیان کنند و روش‌های مبارزه با این آفت را عملاً به نمایش بگذارند.
- سوسک گرده‌خوار کوچک و بزرگ، را تشخیص دهنده مشخصات ظاهری آنها را بیان کنند روش‌های مبارزه با این آفتها را به طور عملی توصیف نمایند.
- سوسک سرخرطومی ساقه را تشخیص دهنده، مشخصات ظاهری آنها را بیان نمایند در مورد روش‌های مبارزه با این آفت را عملاً به نمایش بگذارند.
- آفت سنگ را از بین آفتهای دیگر تشخیص دهنده و در مورد خصوصیات، روش‌های مبارزه با این آفت را عملاً به نمایش بگذارند
- پروانه برگ‌خوا را تشخیص دهنده، مشخصات ظاهری آن را بیان کنند و طرز خسارت و روش مبارزه با این آفت را عملاً به نمایش بگذارند
- چگونگی خسارت، پیشگیری و کنترل و روش مبارزه با پرندگان را نشان دهند.
- در مورد موش‌ها، زمان و نحوه خسارت، پیشگیری و کنترل، روش‌های مبارزه تشریح با آنان را نمایند
- در مورد حلزون‌ها، نحوه خسارت و زمان، پیشگیری و کنترل و روش‌های مبارزه با آنان را بطور عملی به نمایش بگذارند.
- امراض (بیماری‌های) کلزا و گلنگ را نام می‌برند.
- بیماری مرگ گیاهچه را شناسایی کنند عامل و عالیم بیماری و نحوه آلودگی آن را تشخیص دهنده و در مورد نحوه مبارزه با آن به طور عملی به نمایش بگذارند
- بیماری پژمردگی بوته را تشخیص دهنده عامل و عالیم بیماری را بیان کنند، نحوه آلودگی را بیان کنند و کنترل و نحوه مبارزه را به طور عملی نشان دهند.
- بیماری پوسیدگی ساقه (سفید ساقه) را از بین بیماری‌ها شناسایی کنند، عامل و عالیم بیماری را بیان کنند و در مورد عوامل مؤثر در گسترش بیماری توصیف نمایند و نحوه مبارزه با این بیماری را به نمایش بگذارند

- بیماری ساق سیاه (شانکر ساقه) را تشخیص دهنده. عامل و علایم بیماری را بیان کنند، نحوه آلودگی و عوامل مؤثر در گسترش بیماری را توضیح دهنده و نحوه مبارزه و کنترل این بیماری را عملأً به نمایش بگذارند.
- بیماری سفیدک داخلی را شناسایی کنند خصوصیات آن را توصیف کنند.
- بیماری سفیدک پودری را تشخیص دهنده عامل و علایم بیماری را بیان کنند، نحوه آلودگی، عوامل مؤثر در گسترش بیماری را توضیح دهنده و نحوه مبارزه و کنترل این بیماری را عملأً نشان دهنده.
- بیماری سوختگی کلزا (التراپاریایی) را شناسایی کنند عامل و علایم بیماری را تشخیص دهنده عوامل مؤثر در گسترش بیماری، نحوه آلودگی را بیان نمایند.
- نحوه مبارزه و کنترل بیماری را عملأً نشان دهنده.
- بیماری ویروسی(گل سبزی) را نام ببرند و مشخصات آن را تجزیه و تحلیل نمایند.
- مهم‌ترین علف‌های هرز مزرعه کلزا رو گلنگ را نام ببرند.
- روش‌های کنترل علف‌های هرز را عملأً نشان دهنده.
- استفاده از علف‌کش‌ها (قبل، بعد از کاشت و قبل از برداشت) را به طور عملی به نمایش بگذارند.
- انواع سموم علف‌کش را نام ببرند و تشخیص دهنده.
- انواع سموم را برای مصرف آماده کنند و طرز تهییه سموم و نحوه سم پاشی با ادوات را به طور عملی به نمایش بگذارند.

فرصت‌های شغلی

کارآموزان پس از گذراندن دوره آموزشی «آفات و بیماری‌های مزارع کلزا و گلنگ» قادر خواهند بود که از فرصت‌های شغلی زیر استفاده کنند :

- ۱- به عنوان یک کارگرماهر مزارع کلزا و گلنگ در زمینه شناسایی آفات و بیماری‌های آن در حفظ و نگهداری مزارع کلزا و گلنگ مشغول به کار می‌شوند.
- ۲- کسب درآمد و بهبود وضعیت معیشتی و اقتصادی از طریق آموخته هایشان
- ۳- اشتغال ر در واحدهای کشت و صنعت و مزارع بزرگ و مکانیزه

مخاطبین دوره (کارآموزان)

در دوره آموزشی «آفات و بیماری‌های مزارع کلزا و گلنگ» کارآموز به کسانی اطلاق می‌شود که دارای شرایط ذیل باشند :

- الف: داشتن حداقل دارای تحصیلات پنجم ابتدایی باشد.
  - ب : برخورداری از صحت کامل جسمانی و روانی جهت کار
  - ج : داشتن برگ معرفی‌نامه از شوراهای اسلامی محل و یا اداره ترویج یا ادارات مربوطه شهرستان
  - د : در یکی از گروههای سنی زیر قرار داشته باشند :
- اولویت اول : گروه سنی ۱۸-۲۵ سال
- اولویت دوم : گروه سنی ۲۶-۴۰ سال
- اولویت سوم : گروه سنی ۴۱-۵۰ سال

مربيان دوره

مربيان دوره آموزشی «آفات و بیماری‌های مزارع کلزا و گلنگ» کسانی هستند که:

- در زمینه کار در مزارع کلزا و گلنگ دارای حداقل ۴ سال سابقه تجربه مفید باشند.
- از عهده تدریس محتوای آموزشی نظری و عملی دوره برآیند.
- تحصیلات آنان حداقل درحد کارشناس برای تدریس نظری و کمک کارشناس برای تدریس عملی باشد.

محتوای آموزشی دوره

محتوای دوره آموزشی «آفات و بیماری‌ها مزارع کلزا و گلنگ» مجموعاً ۲۶ ساعت است که ۸ ساعت آن به آموزش نظری و ۱۸ ساعت آن به آموزش عملی اختصاص یافته است. محتوای آموزشی این دوره به تفکیک محتوای نظری نظری - عملی (توأم) به شرح زیر است :

۱- محتوای نظری دوره

- محتوای فقط نظری دوره یک ساعت را به خود اختصاص داده است.
- تعاریف و اصطلاحات مورد نیاز، بیماری، آفت، علف‌های هرز [۱ ساعت]

۲- محتوای نظری و عملی (توأم) دوره

محتوای آموزش نظری / عملی توأم که ۲۵ ساعت از دوره را به خود اختصاص داده است که ۷ ساعت آن به صورت تئوری و ۱۸ ساعت آن آموزش عملی را به خود اختصاص داده است که شامل سرفصل‌های زیر می‌باشد :

- در مورد مهم‌ترین آفات کلزا «شته مومی، سوسک‌ها، سوسک منداب، سوسک گرده‌خوار کوچک و بزرگ، سوسک برگ‌خوار سیاه (آتالیا) سنگ کلزا، پروانه برگ‌خوار، پرنده‌گان، موش‌ها، حلوون‌ها» مشخصات ظاهری، طرز خسارت، روش‌های مبارزه با آنها [۳ ساعت نظری و ۶ ساعت عملی]

- امراض و بیماری‌های کلزا «بیماری مرگ گیاهچه، پژمردگی بوته، پوسیدگی ساقه، بیماری ساق سیاه (شانکر) بیماری لکه سیاه برگی، سفیدک داخلی، سفیدک پودری، سوختگی کلزا، زنگ سفید، عامل و علایم این بیماری، نحوه آlodگی، عوامل مؤثر در گسترش بیماری و کنترل و نحوه مبارزه با این بیماری‌ها و بیماری‌های ویروسی» [۳ ساعت نظری و ۶ ساعت عملی]

- مهم‌ترین علف‌های هرز مزرعه کلزا، انواع علف‌های هرز، روش‌های کنترل (روش‌های زراعی، روش شیمیایی) شناخت انواع سوم علف‌کش‌ها، طرز تهیه و

آماده کردن سموم و ادوات سمپاشی و کالیبراسیون [۱ ساعت نظری و ۶ ساعت عملی]

فضای آموزشی

فضای آموزشی اعم از (کلاس، کارگاه عملی، عرصه و ....) مورد نیاز این دوره از طریق مراکز آموزشی استان و یا شهرستان تأمین می‌گردد. چنانچه استانی دارای مرکز آموزشی نباشد می‌بایست از مکان‌های استاندارد استفاده نماید.
• **یادآوری :**

- یکی از عوامل اساسی ارزیابی این دوره آموزشی کیفیت فضاهای آموزشی خواهد بود.

شرایط قبولی

کارآموزی پذیرفته شده نهایی شناخته می‌شود که حائز شرایط ذیل باشد:

- در مجموع ارزشیابی‌های انجام شده حداقل نمره ۱۴ را کسب کرده باشد.
- علاوه بر آن بیش از $\frac{1}{5}$ کل ساعات دوره را غیبت (موجه و غیرموجه) نکرده باشد.

اعطای گواهینامه

به کارآموزانی که این دوره را با موفقیت بگذرانند توسط مدیریت ترویج و مشارکت مردمی استان گواهینامه مهارت اعطاء خواهد شد.

فهرست مهارت‌ها و توانائی‌های کارآموزان (حیطه مهارتی و شناختی)

ردیف	عنوان
۱	کسب شناخت و آگاهی در باره ، تعريف (آفت، بیماری، علفهای هرز، عوامل خسارت‌زا (زنده)، بررسی ضرورت اقدام و تصمیم‌گیری (سطح زیان اقتصادی)، روش‌های حفاظت گیاه از خسارت، پیشگیری (مدیریتی، قرنطینه‌ای) کنترل)
۲	کسب شناخت و مهارت در کنترل و مبارزه با آفات کلزا «شته، مومنی، سوسک‌ها (سوسک‌های ککمانند، سوسک منداب، سوسک گردهخوار کوچک، گردهخوار بزرگ، سرخرطومی سیاه (أتالیا)، سنگ کلزا، پروانه برگخوار، پرندگان، موش‌ها، حلزون‌ها، زمان و نحوه خسارت، روش مبارزه با این آفات
۳	کسب شناخت و مهارت در کنترل امراض (بیماری‌های) کلزا شامل (بیماری مرگ گیاهچه، پژمردگی بوته، بیماری پوسیدگی ساقه (سفید ساقه)، بیماری ساق سیاه (شانکر) بیماری لکه سیاه برگی، سفیدک داخلی، سفیدک پودری، سوختگی کلزا (الترباریایی)، زنگ سفید و بیماری‌های ویروسی (گل سبزی) عالیم و عامل بیماری، نحوه آلودگی، عوامل مؤثر در گسترش بیماری، کنترل و نحوه مبارزه
۴	کسب شناخت و مهارت در کنترل و مبارزه با مهم‌ترین علفهای هرز مزرعه کلزا، انواع آنها، نحوه خسارت، روش‌های کنترل، روش‌های زراعی، روش شیمیایی، انواع مبارزه (شیمیایی، و ...) شناخت انواع سموم و علف‌کش، طرز تهیه و آماده‌کردن سموم علف‌کش، ادوات سمپاشی و کالیبراسیون سمپاش‌ها

استاندارد آموزشی
«آفات و بیماری‌های مزارع کلزا و گلنگ»

ردیف	مطالب تئوری	عملیات کارگاهی	زمان		نام و مشخصات وسایل و تجهیزات
			نظری	عملی	
۱	<p>تعریف و اصطلاحات مورد نیاز</p> <p>تعریف آفت</p> <p>تعریف بیماری</p> <p>تعریف علفهای هرز</p> <p>تعریف عوامل خسارتزا (زنده)</p> <p>بررسی ضرورت اقدام و تصمیم‌گیری (سطح زبان اقتصادی)</p> <p>روش‌های حفاظت گیاه از خسارت</p> <p>پیشگیری (مدیریتی - قرنطینه‌ای)</p> <p>کنترل</p> <p>سایر تعاریف</p>		۱	-	اورهده، وايتبرد، ماژیک، پروژکتور، جزوات آموزشی
۲	<p>مهمترین آفات کلزا و گلنگ</p> <p>شته مومنی</p> <p>تشخیص آلدگی در مراحل اولیه</p> <p>مشخصات ظاهری</p> <p>طرز خسارت</p> <p>روش‌های مبارزه (بیولوژیکی، زراعی، ...، شیمیایی)</p> <p>سایر انواع شته‌ها (سبز و ...)</p> <p>سوسک‌ها (سوسک‌های ککمانند)</p> <p>تشخیص آلدگی در مراحل اولیه</p> <p>مشخصات ظاهری</p> <p>طرز تهیه</p> <p>روش‌های مبارزه (بیولوژیکی، زراعی، ...، شیمیایی)</p> <p>سوسک منداب</p> <p>تشخیص ظاهری</p> <p>طرز خسارت</p> <p>روش‌های مبارزه (زراعی، بیولوژیکی، ...، شیمیایی)</p>	کار در مزرعه	۳	۶	وايت برد، ماژیک، اورهده، عکس، جزوات آموزشی، مقایسه بوته‌های سالم از ناسالم، نمونه اثاله شده از حشرات و پروانه‌ها، و ...، سمپاش‌ها، انواع سموم

استاندارد آموزشی

«آفات و بیماری‌های مزارع کلزا و گلنگ»

ردیف	مطالب تئوری	عملیات کارگاهی	زمان		نام و مشخصات وسایل و تجهیزات
			نظری	عملی	
۲-۴	سوک گرده خوار کوچک تشخیص آبودگی در مراحل اولیه مشخصات ظاهری طرز خسارت روش‌های مبارزه (بیولوژیکی، زراعی، ....) شیمیایی)				انواع سوموم مورد نیاز آفات، انواع سمپاش مورد نیاز
۲-۵	سوک گرده خوار بزرگ تشخیص آبودگی در مراحل اولیه مشخصات ظاهری طرز خسارت روش‌های مبارزه (بیولوژیکی، زراعی، ....) شیمیایی)				
۲-۶	سوک سرخرطومی ساقه تشخیص آبودگی در مراحل اولیه مشخصات ظاهری طرز خسارت روش‌های مبارزه (بیولوژیکی، زراعی، ....) شیمیایی)				
۲-۷	سوک برگ خوار سیاه (آتالیا) تشخیص آبودگی در مراحل اولیه مشخصات ظاهری طرز خسارت روش‌های مبارزه (بیولوژیکی، زراعی، ....) شیمیایی)				
۲-۸	سنگ کلزا تشخیص آبودگی در مراحل اولیه مشخصات ظاهری طرز خسارت روش‌های مبارزه (بیولوژیکی، زراعی، ....) شیمیایی)				

استاندارد آموزشی

«آفات و بیماری‌های مزارع کلزا و گلنگ»

ردیف	مطلوب تئوری	عملیات کارگاهی	زمان		نام و مشخصات وسایل و تجهیزات
			عملی	نظری	
۲-۹	پروانه برگ خوار تشخیص آلدگی در مراحل اولیه مشخصات ظاهری طرز خسارت روش‌های مبارزه (بیولوژیکی، زراعی، ... شیمیایی) پرندگان				
۲-۱۰	زمان و نحوه خسارت پیشگیری و کنترل روش مبارزه موش‌ها				
۲-۱۱	زمان و نحوه خسارت پیشگیری و کنترل روش‌های مبارزه حزارون‌ها				
۲-۱۲	زمان و نحوه خسارت پیشگیری و کنترل روش‌های مبارزه				
۳	امراض و (بیماری‌های) کلزا و گلنگ بیماری مرگ گیاهچه عالیم و عامل بیماری نحوه آلدگی عوامل مؤثر در گسترش بیماری	کار در مزرعه	۶	۳	وایتبرد، مازیک، اورهد، اسلاید، جزوایت و فیلم و آموزشی، CD نمونه‌ای از بوته‌های ناسالم و سالم انواع سموم، انواع سمپاش‌ها و ...
۳-۱	کنترل و نحوه مبارزه بیماری پژمردگی بوته عالیم و عامل بیماری نحوه آلدگی عوامل مؤثر در گسترش بیماری				
۳-۲	کنترل و نحوه مبارزه				

استاندارد آموزشی
«آفات و بیماری‌های کلزا و گلنگ»

ردیف	مطالب تئوری	عملیات کارگاهی	زمان		نام و مشخصات وسایل و تجهیزات
			نظری	عملی	
۳-۳	بیماری پوسیدگی ساقه (سفید ساقه) علایم و عامل بیماری نحوه آسودگی عوامل مؤثر در گسترش بیماری کنترل و نحوه مبارزه				
۳-۴	بیماری ساق سیاه (شانکر) علایم و عامل بیماری نحوه آسودگی عوامل مؤثر در گسترش بیماری کنترل و نحوه مبارزه				
۳-۵	بیماری لکه سیاه برگی علایم و عامل بیماری نحوه آسودگی عوامل مؤثر در گسترش بیماری کنترل و نحوه مبارزه				
۳-۶	سفیدک داخلی علایم و عامل بیماری نحوه آسودگی عوامل مؤثر در گسترش بیماری کنترل و نحوه مبارزه				
۳-۷	سفیدک پودری علایم و عامل بیماری نحوه آسودگی عوامل مؤثر در گسترش بیماری کنترل و نحوه مبارزه				
۳-۸	سوختگی کلزا (الترناریا بی)؛ علایم و عامل بیماری نحوه آسودگی عوامل مؤثر در گسترش بیماری کنترل و نحوه مبارزه				

دوره آموزشی آفات و بیماری‌های مزارع کلزا و گلنگ

کد : ۸۵-۲۸۳۸۰۱۲

استاندارد آموزشی

«آفات و بیماری‌های کلزا و گلنگ»

ردیف	مطلوب تئوری	عملیات کارگاهی	زمان		نام و مشخصات وسایل و تجهیزات
			نظری	عملی	
۳-۹	زنگ سفید علایم و عامل بیماری نحوه آودگی عوامل مؤثر در گسترش بیماری کنترل و نحوه مبارزه بیماری‌های ویروسی (گل‌سبزی)				
۳-۱۰	علایم و عامل بیماری نحوه آودگی عوامل مؤثر در گسترش بیماری کنترل و نحوه مبارزه				
۴	مهمنترین علف‌های هرز مزرعه کلزا و گلنگ انواع علف‌های هرز	کار در عرصه‌های زراعی	۶	۱	وایتبرد، مازیک، اورهد، اسلامید، CD فیلم، آموزشی، نمونه‌ای از علف‌های هرز
۴-۱	پهنه برگ نازک برگ یکساله چندساله پائیزه بهاره نحوه خسارت				
۴-۲	رقابت با یونه‌ها ایجاد ورس مشکلات در برداشت ایجاد ریزش روش‌های کنترل روش‌های زراعی تناوب زراعی آیش				
۴-۳	تراکم مناسب تغییر تاریخ کاشت عمق یکنواخت بذر شخم قبل از کاشت شخم مناسب				

دوره آموزشی آفات و بیماری‌های مزارع کلزا و گلنگ

کد : ۸۵-۲۸۳۸۰۱۲

استاندارد آموزشی

«آفات و بیماری‌های کلزا و گلنگ»

ردیف	مطلوب تئوری	عملیات کارگاهی	زمان	نام و مشخصات وسایل و تجهیزات	
				نظری	عملی
۴-۵	کاربرد بذر خالص اطمینان از تمیز بودن ادوات شخم جلوگیری از انتقال بذر علف‌های هرز (آب، دام، کود دامی، باد و ...) روش شیمیایی استفاده از علف‌کش‌ها قبل از کاشت استفاده از علف‌کش‌ها بعد از کاشت استفاده از علف‌کش‌ها قبل از برداشت انواع مiarze (زراعی، شیمیایی، تلافیقی و ...) شناخت انواع سموم و علف‌کش طرز تهیه و آماده کردن سموم علف‌کش ادوات سمپاشی				
۴-۶					
۴-۷					
۴-۸					
۴-۹					
جمع					*
۲۶	۱۸	۸			

ضمیمه

فرم شماره (۱)

نظرخواهی از مریبان دوره‌های آموزشی

مربی گرامی، پرسشنامه حاضر به منظور گردآوری نظرات سازنده شما جهت بهبود شرایط آموزش و اصلاح دوره‌های آموزشی - مهارتی تهیه شده است. لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌ها یاری نمایند.

مشخصات مربی :	عضو جهاد کشاورزی
.....	مدرک تحصیلی
.....	غیر عضو جهاد کشاورزی

سابقه تدریس ..... سال ..... شهرستان محل کار .....

مشخصات دوره‌های آموزشی :

عنوان دوره ..... کد دوره ..... محل اجراء : استان .....

شهرستان ..... بخش ..... دهستان .....

تاریخ تکمیل فرم : روز ..... ماه ..... سال .....

۱- آیا مدت زمان پیش‌بینی شده برای سرفصل‌های درسی مناسب است؟
بله خیر در صورتی که پاسخ منفی است موارد دیگری که بنظرتان می‌رسد بنویسید.

۲- آیا شرایط ثبت‌نام در دوره جهت شرکت کارآموزان مناسب و مقتضی بود؟
بله خیر در صورتی که پاسخ منفی است موارد دیگری که بنظرتان می‌رسد بنویسید.

۳- به نظر شما فرصت‌های شغلی پیشنهاد شده در سرفصل‌های درسی مناسب است؟
بله خیر در صورتی که پاسخ منفی است موارد دیگری که بنظرتان می‌رسد بنویسید.

دوره آموزشی آفات و بیماری‌های مزارع کلزا و گلنگ

کد : ۸۵-۲۸۳۸۰۱۲

۴- به نظر شما آیا موارد و عناوین غیرضروری در سرفصل‌ها (جدول مهارت و آموزشی) ملاحظه می‌شود؟
بله خیر
در صورتی که پاسخ مثبت است، عناوین مذکور را ذکر نمایید.

۵- به نظر شما در سرفصل‌های درسی واژه و اصطلاح مبهم و غیرمرسوم مشاهده می‌شود؟
بله خیر در صورتی که پاسخ مثبت است واژه پیشنهادی را ارائه نمایید.

ملاحظات	واژه یا مفهوم اصلاحی و پیشنهادی جدید	واژه یا مفهوم قبلی	شماره ردیف

۶- به طور کلی در سرفصل‌های درسی ضرورت دارد تغییرات (موردنی - اساسی) انجام شود؟
بله خیر در صورتی که پاسخ مثبت است نظرتان را در جدول ذیل بنویسید.

وسایل و تجهیزات	زمان (ساعت)	کارگاه آموزشی	عنوان توانایی و مطالب تئوری	ردیف
			نظری	

۷- شرایط مربوط به میزان تجربه و تحصیلات مریبان برای تدریس در دوره آموزشی مناسب است؟
بله خیر در صورتی که پاسخ منفی است موارد دیگر را مرقوم فرمایید.

۸- در صورتی که نظرات و پیشنهاداتی دارید که می‌تواند ما را در بهبود برنامه‌های آموزشی کمک و یاری نماید آن را مرقوم فرمایید.

(۲) فرم شماره

نظرخواهی از کارآموزان دوره‌های آموزشی

کارآموز محترم، پرسشنامه حاضر به منظور گردآوری نظرات شما جهت بهبود شرایط آموزش و اصلاح استانداردهای آموزشی تهیه شده است. لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌ها یاری نمایند.

مشخصات کارآموز :

میزان سواد : ..... شغل : ..... استان : .....

شهرستان محل سکونت : .....

روستای محل زندگی : .....

مشخصات دوره‌های آموزشی :

عنوان دوره ..... کد دوره ..... محل اجراء : استان .....

شهرستان ..... بخش ..... دهستان .....

تاریخ تکمیل فرم : روز ..... ماه ..... سال .....

۱- تا چه حد مطالبی را که در طول دوره، آموزش داده شد قبل از می‌دانستید؟

کم متوسط زیاد خیلی زیاد

۲- موضوعات و مطالبی را که در طول این دوره آموزش داده شد، تا چه اندازه در ارتباط با مسائل شغلتان بود؟

کم متوسط زیاد خیلی زیاد

۳- به نظر شما آیا وسایل و ابزار آموزشی به کار گرفته شده در طول دوره کافی و مناسب بوده است؟

بلی خیر

۴- آیا ساعت مربوط به انجام آموزش‌های عملی برای یادگیری شما کافی بوده است؟

بلی خیر

۵- در طول دوره، بازدید علمی داشته‌اید؟

بلی خیر

۶- بازدید برای شما تا چه اندازه مفید بود؟

کم   متوسط   زیاد   خیلی زیاد

۷- اگر جهاد کشاورزی دوره دیگری را در ارتباط با شغلتان برگزار نماید آیا مایل هستید در آن دوره شرکت کنید؟

بلی   خیر

۸- در صورتی که پیشنهاد یا انتقادی در مورد اجرای دوره دارید، آن را بنویسید.

---

(۳) فرم شماره

نظرخواهی از مجریان دوره‌های آموزشی

مجرى محترم، پرسشنامه حاضر به منظور گردآوری نظرات شما جهت بهبود شرایط آموزش و اصلاح استانداردهای آموزشی تهیه شده است. لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌ها یاری نمایند.

مشخصات مجری :

مدرک تحصیلی : ..... رشته تحصیلی: ..... مسئولیت : .....
استان : ..... شهرستان محل خدمت : .....

مشخصات دوره‌های آموزشی :

عنوان دوره ..... کد دوره ..... محل اجراء : استان .....
شهرستان ..... بخش ..... دهستان .....
تاریخ تکمیل فرم : روز ..... ماه ..... سال .....

۱- به نظر شما میزان استقبال مخاطبان جهت ثبت‌نام در این دوره تا چه حد است؟

کم ..... متوسط ..... زیاد ..... خیلی زیاد

در هر صورت دلایل آن را مرقوم فرمائید.

.....

۲- به نظر شما شرایط شرکت در دوره برای کارآموزان مناسب است؟

بلی ..... خیر .....

در صورتی که پاسخ منفی است مواردی را که باید اضافه و یا حذف شود بنویسید.

۳- به نظر شما وسایل و تجهیزات آموزشی پیش‌بینی شده قابل دسترسی بوده است.

بلی ..... خیر .....

در صورتی که پاسخ منفی است مواردی که باید مورد توجه قرار گیرد را ذکر نمایید.

۴- به نظر شما مشخصات کادر آموزشی (مریبان) پیش‌بینی شده در استاندارد مناسب است؟

بلی خیر

در صورتی که پاسخ منفی است دلایل آن را بیان نمایید.

.....

.....

.....

.....

.....

۵- لطفاً بفرمایید برای اجرای این دوره با چه مشکلاتی مواجه بودید؟

.....

.....

.....

.....

.....